

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії

Затверджено

На засіданні кафедри економічної теорії економічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Островерх П.І.

Силабус з навчальної дисципліни
“МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ”,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 051 “Економіка”
(спеціалізації “Міжнародна економіка”*, “Бізнес-економіка”*,
“Економічна кібернетика”, “Економічна аналітика та бізнес-статистика”)

* – для студентів цих спеціалізацій курс читається англійською мовою

Львів 2020 р.

Силабус курсу
МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ
2020–2021 навчальний рік, I семестр

Назва курсу	Мікроекономічний аналіз
Адреса викладання курсу	М. Львів, проспект Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економічної теорії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	051 “Економіка”
Викладачі дисципліни	Ватаманюк Остап Зіновійович, доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії;
Контактна інформація викладачів	Кафедра економічної теорії (к. 114); ostap.vatamaniuk@gmail.com
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), кафедра економічної теорії, к.114
Сторінка курсу	http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=3006&notifyeditingon=1

Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб його учасники змогли поглибити розуміння та удосконалити навички використання інструментарію сучасної мікроекономічної науки і докладніше ознайомитися з важливими ідеями у цій сфері, які активно розвивалися упродовж останніх десятиліть.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Мікроекономічний аналіз” є нормативною дисципліною з спеціальності 051 “Економіка” для освітніх програм “Міжнародна економіка”, “Бізнес-економіка”, “Економічна кібернетика”, “Економічна аналітика та бізнес-статистика”, яка викладається в першому семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни “Мікроекономічний аналіз” є: 1) поглиблення розуміння та практичного використання основних теоретичних концепцій мікроекономіки; 2) докладне ознайомлення з ключовими новітніми ідеями мікроекономіки початку ХХІ століття; 3) оволодіння сучасними засобами мікроекономічного аналізу для ухвалення ефективних рішень у сферах економіки та бізнесу.
Література для вивчення курсу	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pindyck R.S. Microeconomics / R.S.Pindyck, D.L.Rubinfeld. – 8th ed. – Pearson education Inc. – Boston et al., 2013. – 743 p. 2. McConnell C.R. Economics. Principles, Problems, and Policies / C.R.McConnell, S.L.Brue, Flynn S.M. – 18th ed. – New York etc.: McGraw-Hill / Irwin, 2009. – 785 p. 3. Піндайк Р.С. Мікроекономіка / Р.С.Піндайк, Д.Л.Рубінфелд. – Пер. з англ. – Київ: Основи, 1996. – 646 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ватаманюк О.З. Мікроекономіка: теорія і практикум. Навчальний посібник / О.З.Ватаманюк. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2007. – 280 с. 2. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка. Навчальний посібник / [З.Г.Ватаманюк, О.З.Ватаманюк, Є.Й.Майовець та ін.] ; за ред. О.З.Ватаманюка. 2-е вид., випр. і доп. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2011. – 656 с. 3. Економічна теорія: практикум. Навчальний посібник / [О.Ватаманюк, Є.Майовець, М.Стирський та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2010. – 374 с. 4. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / [С.М.Панчишин, П.І.Островерх, В.Б.Буняк та ін.] ; За ред.. С.Панчишина і П.Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. – 437 с. 5. Косік А.Ф. Мікроекономіка / А.Ф.Косік, Г.Е.Гронтковська. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с. 6. Харів Б.Я. Збірник задач з мікроекономіки. Навчальний посібник / Б.Я.Харів. – Рівне, 2003. – 168 с. 7. Верієн Г. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід / Г.Верієн. – Пер. з англ. – К.: Лібра, 2006. – 632 с. 8. Длугопольський О.В. Теорія економіки державного сектора. Навчальний посібник / О.В.Длугопольський. – К.: ВД “Професіонал”, 2007. – 592 с.

Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 72 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студенти повинні</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні закони, теорії та моделі сучасної мікроекономіки і усвідомлювати складність та динамічний характер її розвитку; - особливості визначення ціни та обсягу виробництва за різних ринкових структур і розуміти підгрунття наявних відмінностей; - особливості ціноутворення за наявності ринкової влади і розуміти передумови та механізми використання широкого кола засобів цінової дискримінації; - основні поняття та ідеї теорії ігор і розуміти складність ухвалення рішень у ситуаціях, коли результат безпосередньо залежить від рішень інших гравців; - сучасні теоретичні концепції невдач ринку та ефективні підходи, спрямовані на розв'язання спричинених ними проблем; - найважливіші новітні ідеї сучасної мікроекономічної науки і основні тенденції її розвитку; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати задачі та аналізувати практичні ситуації на основі засвоєного теоретичного матеріалу; - аналізувати реальні ситуації щодо ціноутворення на різні товари та послуги і пояснювати їх за допомогою інструментарію теорій досконалої та недосконалої конкуренції; - використовувати базовий інструментарій теорії ігор для аналізу практичних прикладів стратегічної поведінки індивідів та фірм; - аналізувати реальні проблеми, пов'язані з невдачами ринку і пропонувати теоретично обґрунтовані підходи для їх розв'язання.
Формат курсу	Очний
Теми	Див. додаток
Підсумковий контроль, форма	Іспит наприкінці семестру: письмовий/тестовий/комбінований
Пререквізити	“Мікроекономіка”, “Вища математика для економістів”
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, колаборативне навчання (робота в невеликих групах), дискусії
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, смартфон з доступом до мережі

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Розподіл балів має такий вигляд:</p> <p>40 балів – сумарно тести №1, №2 і №3 і розв’язування задач;</p> <p>10 балів – поточний контроль (робота під час практичних занять);</p> <p>50 балів – екзамен.</p>
Перелік питань до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фірма за умов чистої конкуренції. Максимізація прибутку у короткостроковому періоді: два підходи. Порівняння загального виторгу та загальних витрат. Правило $MR=MC$. 2. Чисто конкурентна фірма у довгостроковому періоді. Чиста конкуренція та ефективність ринків. 3. Крива пропозиції чисто конкурентної фірми у довгостроковому періоді. Галузі з постійними, зростаючими та спадними витратами. Наслідки оподаткування у короткостроковому та довгостроковому періодах. 4. Характерні риси монопольного ціноутворення. Економічні наслідки монополії. Роль чинника витрат (позитивний ефект масштабу, витрати пошуку ренти, X-неефективність). 5. Варіанти урядової політики щодо монополії. Регулювання монополії. Суспільно оптимальна та справедлива ціна і їхні наслідки. 6. Ціноутворення за ринкової влади. Передумови цінової дискримінації. Вимірювання монопольної влади. Цінова дискримінація першого ступеня. 7. Цінова дискримінація другого і третього ступеня. Міжчасова цінова дискримінація і ціноутворення у пікові періоди. Продаж товарів у комплекті. 8. Визначення ціни та обсягу виробництва за монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція. Диференціація продукту та реклама. 9. Олігополія: загальний огляд. Недоліки показників концентрації. Дилема ув’язнених. 10. Модель ламаної кривої попиту. Змовницька олігополія. Роль чинника інформації. Картели. Інші моделі олігополії. 11. Рівновага на олігопольному ринку. Ігри та стратегічні рішення. Основні поняття теорії ігор. Некооперативні і кооперативні ігри. 12. Домінантні стратегії. Стратегії максимуму. Ще раз про дилему ув’язнених. Змішані стратегії. 13. Повторювані ігри (на прикладі дилеми ув’язнених). Скінченна та нескінченна кількість повторень гри. Повторювані ігри на практиці. Послідовні ігри. 14. Екстерналії (зовнішні ефекти). Ринкова рівновага за присутності екстерналій. Приватні підходи до розв’язання проблеми екстерналій. Теорема Коуза. 15. Втручання держави для розв’язання проблеми екстерналій. Адміністративні підходи. Податки Пігу та інтерналізація екстерналій. Ринок прав на забруднення. Корегування позитивних екстерналій. 16. Громадські блага та їх характеристики. Змішані блага. Проблема зайців. Модель Ліндаля. Податок Кларка. 17. Проблема асиметрії інформації. Недостатня інформація покупців щодо продавців і навпаки.

	Проблема морального ризику. Проблема несприятливого вибору. 18. Шляхи подолання асиметрії інформації. Сигнали ринку. Проблема взаємовідносин “замовник – агент”. Теорія ефективної заробітної плати.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год	Термін виконання
1–2	1.Фірма за умов чистої конкуренції. Максимізація прибутку у короткостроковому періоді: два підходи. Чисто конкурентна фірма у довгостроковому періоді. Чиста конкуренція та ефективність ринків. Крива пропозиції чисто конкурентної фірми у довгостроковому періоді.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1–7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 3
3–4	2.Монополія. Характерні риси монопольного ціноутворення. Економічні наслідки монополії. Роль чинника витрат. Варіанти урядової політики щодо монополії. Регулювання монополії. Суспільно оптимальна та справедлива ціна і їхні наслідки.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1–7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 5
5–6	3.Ціноутворення за ринкової влади. Передумови цінової дискримінації. Вимірювання монопольної влади. Цінова дискримінація першого ступеня. Цінова дискримінація другого і третього ступеня. Міжчасова цінова дискримінація і ціноутворення у пікові періоди. Продаж товарів у комплекті.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1–7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 7
7	4.Монополістична конкуренція. Визначення ціни та обсягу виробництва за монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція. Диференціація продукту та реклама.	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1–7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 8
8–9	5.Олігополія. Загальний огляд олігополії. Недоліки показників концентрації. Дилема ув'язнених. Модель ламаної кривої попиту. Змовницька олігополія. Роль чинника інформації. Картели. Інші моделі олігополії.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1–7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 10
10–11	6.Основи теорії ігор. Рівновага на олігопольному ринку. Ігри та стратегічні рішення. Основні поняття теорії ігор. Домінантні стратегії. Стратегії максимуму. Повторювані ігри (на прикладі дилеми ув'язнених). Скінченна та нескінченна кількість повторень гри. Послідовні ігри.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 7	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 12
12–13	7.Екстерналії. Ринкова рівновага за присутності екстерналії. Приватні підходи до розв'язання проблеми екстерналії. Теорема Коуза. Втручання держави для розв'язання проблеми екстерналії. Адміністративні підходи. Податки Пігу. Ринок прав на забруднення. Корегування позитивних екстерналії.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1,2,7,8	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 14
14	8.Громадські блага. Характеристики громадських благ. Змішані блага. Проблема зайців. Модель Ліндаля. Податок Кларка.	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1,2,7,8	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 15

15–16	9.Проблема асиметрії інформації. Недостатня інформація покупців щодо продавців і навпаки. Проблема морального ризику. Проблема несприятливого вибору. Шляхи подолання асиметрії інформації. Сигнали ринку. Проблема взаємовідносин “замовник – агент”. Теорія ефективної заробітної плати.	Лекція – 4 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ: 1–3 ДЛ: 1,2,7,8	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 16
-------	---	--	------------------------	--	---------------

Автор

/О.З.Ватаманюк/